

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/24116-4
Saksbehandler: Knut Berglund
Dato: 25.06.2021

Unntatt offl. § 14 1. ledd
offentlighet:

Oversendelsesbrev oppdrag nr. 496 Spørsmål om unntak fra krav til karantene og testing for nordisk innsatspersonell, personell fra Sivilforsvaret og polititjenestepersonell som returnerer fra utlandet

- HelseDirektorater anbefaler unntak fra krav til innreisekarantene, attest på negativ test, test på grensen og innreiseregistrering for brann- og redningspersonell og ambulanspersonell (innsatspersonell) og personell fra Sivilforsvaret m.m. som bistår i innsats mot brann, ulykker og redningsoperasjoner o.l. på tvers av grensene i de nordiske landene (Sverige, Finland, Danmark og Island).
- HelseDirektoratet anbefaler at det gis unntak både ved retur for norsk innsatspersonell som har bidratt med innsats i naboland og for innsatspersonell fra nordiske land som bidrar med tilsvarende innsats i Norge..
- HelseDirektoratet anbefaler at fritak fra karantene forutsetter PCR-test tidligst døgnet 3 etter ankomst for å fange opp eventuelle smittede.
- HelseDirektoratet anbefaler at politipersonell på tjenesteoppdrag til utlandet unntas fra plikten til å oppholde seg på karantenehotell dersom karantenen kan gjennomføres i egen bolig eller på annet egnet oppholdssted.

Forslaget til forskriftsendring er utarbeidet i samarbeid med FHI

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Knut Berglund
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Knut Berglund

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Vedlegg: 2

Kopi:

Helsedirektoratet, Beredskap @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 496

Spørsmål om unntak fra krav til karantene og testing for nordisk innsatspersonell og personell fra Sivilforsvaret m.m. som bistår på tvers av landegrenser og unntak fra karantenebestemmelsene for polititjenestepersonell som returnerer fra tjeneste i utlandet

Oppsummering

- HelseDirektorater anbefaler unntak fra krav til innreisekarantene, attest på negativ test, test på grensen og innreiseregistrering for brann- og redningspersonell og ambulanspersonell (innsatspersonell) og personell fra Sivilforsvaret m.m. som bistår i innsats mot brann, ulykker og redningsoperasjoner o.l. på tvers av grensene i de nordiske landene (Sverige, Finland, Danmark og Island).
- HelseDirektoratet anbefaler at det gis unntak både ved retur for norsk innsatspersonell som har bidratt med innsats i naboland og for innsatspersonell fra nordiske land som bidrar med tilsvarende innsats i Norge..
- HelseDirektoratet anbefaler at fritak fra karantene forutsetter PCR-test tidligst døgnet 3 etter ankomst for å fange opp eventuelle smittede.
- HelseDirektoratet anbefaler at politipersonell på tjenesteoppdrag til utlandet unntas fra plikten til å oppholde seg på karantenehotell dersom karantenen kan gjennomføres i egen bolig eller på annet egnet oppholdssted.

Forslaget til forskriftsendring er utarbeidet i samarbeid med FHI

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag 496 - Spørsmål om unntak fra krav til karantene og testing for nordisk innsatspersonell og personell fra Sivilforsvaret m.m. som bistår på tvers av landegrenser og unntak fra karantenebestemmelsene for polititjenestepersonell som returnerer fra tjeneste i utlandet

HelseDirektoratet (Hdir), i samarbeid med Folkehelseinstituttet, bes om å gjøre en helhetlig smittevern faglig vurdering av:

- 1) Anmodningen fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Hdir om unntak fra krav til karantene og testing for brann- og redningspersonell og ambulanspersonell (innsatspersonell) og personell fra Sivilforsvaret m.m. som bistår i innsats mot brann, ulykker og redningsoperasjoner o.l. på tvers av grensene i de nordiske landene (Sverige, Finland, Danmark og Island), jf. vedlagte brev av 7. juni 2021 fra DSB til Justis- og beredskapsdepartementet. Ved behov kan etatene avklare nærmere omfang mv. med DSB.
- 2) En anmodning fra Politidirektoratet (POD) om unntak fra karantenekrav for polititjenestepersonell som returnerer fra tjenesteoppdrag i utlandet, f.eks. etter gjennomført tvangsretur/overføring av utlendinger. Slik vi ser det er det her i første omgang snakk om unntak fra krav om karantenehotell og vi legger til grunn at personellet må ha annet egnet oppholdssted. POD anslår at omtrent 100 tjenestepersoner er i kategorien som returnerer fra utenlandsoppdrag frem til 1. september i år. Dette gjelder oppdrag både innenfor og utenfor EU/EØS. Tallene er usikre, og problemstillingen antas å bli mindre etter hvert som det lettes på karantenekrav for reiser innad i EU/EØS og at flere polititjenestepersonell vil være beskyttet eller fullvaksinert mot covid-19 også vil stige i perioden. Ved behov kan etatene avklare nærmere detaljer med POD.
 - a) Anslag for oppdrag utenfor EU/EØS:

- i. Retur fra internasjonale politioperasjoner: ca. 5 pr. måned. Norsk politi deltar i dag i operasjoner i Mali, Sør-Sudan og Colombia. Dette personellet skal være vaksinert.
 - ii. Utleveringsoppdrag til Norge: svært få (ikke nærmere tallfestet).
 - iii. Retur etter tvangsretur: ca. 35 tjenestepersoner returnerer i perioden.
- b) Anslag for oppdrag innenfor EU/EØS (mindre relevant med lettelser i karantenebestemmelsene):
 - i. Retur fra tjenesteoppdrag for Frontex osv: ca 5 pr. måned.
 - ii. Utleveringsoppdrag til Norge: svært få (ikke nærmere tallfestet).
 - iii. Retur etter tvangsretur: ca. 40 tjenestepersoner returnerer i perioden

Det bes om at det utarbeides konkrete forslag til nødvendige endringer i covid-19-forskriften.

Frist for besvarelse er fredag 25. juni 2021

Kontaktpersoner i HOD er Kjetil Jonsbu (kj@hod.dep.no / 99643524) og i JD Anniken Wulff Jørgensen (anniken.jorgensen@jd.dep.no / 99778715)

Oppdragets del 1)

Bakgrunn

Vi viser til DSBs redegjørelse i brev vedlagt oppdraget:

"Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har i samarbeid med Helsedirektoratet (Hdir) vurdert at det er et behov for en regelendring i covid-19-forskriften om unntak fra krav til testing og karantene for brann- og redningspersonell og ambulanspersonell (i felleskap omtalt som "innsatspersonell") som bistår i innsats på tvers av grensene i de nordiske landene. DSB og Hdir har besluttet å løfte en felles anmodning om regelendring til Justis- og beredskapsdepartementet. Helsedirektoratet og DSB viser videre til NORDRED-samarbeidet som har til hensikt å yte nødvendig gjensidig bistand ved ulykkeshendelser i fredstid og fremskynde plassering av hjelpepersonell og – materiell. Etter NORDRED-avtalen punkt 1 er Norge forpliktet til å rydde av veien hindringer i sine nasjonale lover og andre bestemmelser for et grenseoverskridende samarbeid så langt dette er mulig.

DSB anmoder om følgende endringer i covid-19-forskriften:

- Et eget unntak fra både innreise- og fritidskarantene for norsk innsatspersonell som har bistått andre nordiske land i håndteringen av branner og andre ulykker.
- Et eget unntak fra innreisekarantene for innsatspersonell fra andre nordiske land som skal bistå Norge med å håndtere branner og andre ulykker, eller transportere materiell til bruk i slik innsats.
- Et eget unntak fra kravet til testing de siste 24 timer før ankomst til Norge for både norsk innsatspersonell som returnerer til Norge, og for innsatspersonell fra andre nordiske land som ankommer Norge for å bistå oss med personell og/eller materiell.
- Et eget unntak fra kravet til testing på grensen ved ankomst til Norge for både norsk innsatspersonell som returnerer til Norge, og for innsatspersonell fra andre nordiske land som ankommer Norge for å bistå oss med personell og/eller materiell."

I forslaget fra DSB anmodes det om unntak fra innreisekarantene både i arbeidstiden og fritiden for innsatspersonell som bistår annet nordisk land i håndtering av brann og andre ulykker. Det skal gjelde for norsk personell som returnerer til Norge etter å ha ytt bistand i andre nordiske land, og for personell fra andre nordiske land som skal

bistå Norge med å håndtere branner eller andre ulykker eller transportere materiell til bruk i slik innsats. Det bes videre om unntak fra krav til attest på negativ test og test på grensen.

Gruppen som det bes om unntak for, er brann- og redningspersonell og ambulanspersonell og innsatspersonell og personell fra Sivilforsvaret m.m. som bistår i innsats mot brann, ulykker og redningsoperasjoner o.l. på tvers av grensene i de nordiske landene (Sverige, Finland, Danmark og Island) i henhold til samarbeidsavtaler. Videre anmoder DSB om at det også gis unntak for personell som skal transportere nødvendig materiell for dette formål.

Da den aktuelle gruppen innsatspersonell som skal bidra, i forbindelse med branner, ulykker mv. ha kontakt med relativt få mennesker og flere av dem vil sannsynligvis være vaksinert.

Samarbeidet foregår kun i de nordiske landene og risikoen for en mer smittsom variant hvor mange personer smittes videre er følgelig liten.

Gjeldende rett

Innreisekarantene

Det gjelder krav om innreisekarantene i 10 døgn jf. § 4 som forkortes etter negativ test på døgn 7 jf. § 4c.

I § 4 fjerde ledd er det gitt unntak fra kravet om innreisekarantene for personer som er fullvaksinert eller ved godkjent laboratoriemetode har testet positivt for SARS-CoV-2, med varighet fra avisolering til 6 måneder etter prøvedato. Det forutsettes at vedkommende fremviser dokumentasjon i tråd med forskriften vedlegg D. Dvs. et norsk, svensk eller dansk koronasertifikat med en QR-kode som kan verifiseres av norske myndigheter eller sertifikat i samsvar med EUs digitale koronasertifikat, jf. forordning (EU) 2021/953 artikkel 3.

Personer som har fått første vaksinedose med varighet fra 3 til 15 uker etter vaksinasjonen kan også forkorte innreisekarantenen ved negativ PCR-test tatt tidligst tre døgn etter ankomst. Forutsetningen er at de kan dokumentere vaksinasjonen på en måte som oppført i vedlegg D. Dette følger av § 4c tredje ledd.

Ettersom flere land blir grønne og flere blir fullvaksinert og kan dokumentere dette i tråd med vedlegg D, vil færre ha behov for å benytte særskilte unntaksreglene for innreisekarantene.

DSB viser til at Norge har avtale med naboland om at tjenestepliktige i Sivilforsvaret skal kunne bistå i innsats over grensen på frivillig basis. De er bekymret for at 10-døgns innreisekaranteneplikt ved retur til Norge vil medføre at de ikke får tjenestepliktige til å stille. Det er ikke alle tjenestepliktige som har samfunnskritiske jobber og kan vise til unntaket i § 6e for å unngå karantene i arbeidstiden.

Videre har DSB påpekt at det er nødvendig med en ordlyd som både favner grensesamarbeidsavtaler mellom kommuner/brann- og redningsvesen på begge sider av grensen og bilaterale avtaler (NORDRED og Sivilforsvarets avtaler om grenseoverskridende samarbeid).

Andre mulige unntak:

Personer som er strengt nødvendige for å opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov, herunder personer som gjennomfører vare- og passasjertransport kan få unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden ved negativ PCR-test tidligst døgn 3 etter ankomst. I akutte situasjoner hvor det ikke er mulig å vente på PCR-svar, kan personen gå i arbeid etter å ha testet negativt med antigen hurtigst samme dag som arbeidet skal gjennomføres.

Unntaket vil kunne komme til anvendelse for brann-, rednings- og ambulanspersonell samt annet innsatspersonell som skal gjennomføre oppdrag i Norge. Det er relativt klart at de skal "ivareta befolkningens grunnleggende behov" ved brann og andre ulykker eller ved å bistå med materiell til slike hendelser. Situasjoner de skal bistå i vil kunne være akutte. I så fall må de ta en antigen hurtigst før de får unntak til å bidra i slike oppdrag.

DSB påpeker at siden denne gir rom for skjønn, vil det kunne være rom for ulik praktisering i grensekontrollen og at det derfor heller bør være et konkret unntak for innsatspersonell, eksempelvis som for politi og tolltjenestemenn i § 6b åttende ledd.

Den nevnte gruppen av innsatspersonell som i utgangspunktet vil være omfattet av unntaket i covid-19-forskriften § 6e, vil da også gis unntak test tatt før innreise etter § 4a. De vil også kunne slippe test på grensen dersom det ikke er praktisk mulig å gjennomføre den jf. § 4d.

Selv om § 6e vil komme til anvendelse og det derfor også gis unntak for testplikten, anbefaler Helsedirektoratet at det gis et særskilt unntak for den aktuelle gruppen slik at de på en enkel måte og uten formelle hindringer kan passere grensen i forbindelse med beredskapsoppdragene. Dette kan hindre at dette praktiseres ulikt på de forskjellige grenseovergangene.

På bakgrunn av anmodningen fra DSB og de beredskapsmessige forpliktelsene de nordiske landene har avtalt seg imellom, bør det åpnes for at slikt innsatspersonell kan få særskilt unntak fra karanteneplikt ved reise til beredskapsoppdrag i Norge eller ved retur til Norge fra oppdrag i annet nordisk land.

For innsatspersonell som returnerer etter oppdrag i andre nordiske land gjelder det krav om innreisekarantene. Unntaket i § 6e vil ikke være aktuelt med mindre de etter en konkret vurdering trengs å unntas for annet arbeid etter retur i Norge.

Krav om testing og innreiseregistrering

Personer som ankommer Norge fra et karantenepliktig område, skal fremvise attest på negativ test tatt i løpet av de siste 24 timer før ankomst til Norge jf. § 4a. Det er unntak for personer som kan fremvise koronasertifikat jf. annet ledd bokstav a og b. I tillegg er det unntak for norske statsborgere og utledninger bosatt i Norge dersom det er praktisk umulig eller uforholdsmessig krevende å fremvise slik attest. Sistnevnte unntak vil gjelde for de som reiser til andre nordiske land på oppdrag, men ikke de som ankommer Norge for å bistå her.

Alle personer som ankommer Norge skal teste seg ved grenseovergangsstedet i Norge med antigen hurtigtest og vente på resultatet, jf. § 4d. Det er unntak for personer med koronasertifikat jf. tredje ledd bokstav k.

Det gjelder en plikt for alle som ankommer Norge å registrere seg ved innreise jf. § 5b. Det gjelder unntak også her for personer som kan fremvise koronasertifikat jf. annet ledd bokstav j.

Andre relevante oppdrag

Oppdrag 438 om innreiserestriksjoner og reiseråd og oppdrag 477 innreiserestriksjoner, karantenehotell og reiseråd.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

FHIs besvarelse er lagt med i sin helhet som vedlegg til dette dokumentet.

- Dersom enkeltgrupper skal unntas innreisekarantene, bør unntaket gis på samme måte som for andre grupper, dvs. Innreisekarantene kan avsluttes etter negativ PCR-test tatt tidligst 3 døgn etter ankomst, både i arbeidstiden og i fritiden.
- Dersom 3 døgn i innreisekarantene gjør at man ikke kan opprettholde beredskap og sikre liv og helse, kan man åpne for unntak. Da kan daglig testing med hurtigtest til negativ PCR-test 3 døgn etter ankomst vurderes.
- Det er volumet av reisende som fritas fra gjeldende regelverk som øker risikoen for importsmitte og videre spredning i samfunnet, ikke årsaken til reiseaktiviteten. Å prioritere å unnta utvalgte grupper arbeidstakere, helt eller delvis fra innreisekarantene, er en politisk beslutning.

Helsedirektoratets vurdering

På generelt grunnlag om vaksinasjon og smittesituasjonen

Helsedirektoratet vurderer på generelt grunnlag at innreisekarantene og test ved ankomst er effektive smitteverntiltak for å redusere smittespredning ut i samfunnet fra importsmitte.

Vaksinedekningen i Norge, og internasjonalt, er økende samtidig som implementeringen av internasjonale koronasertifikat inkluderer stadig flere reisende. Per 24. juni er 27,9 prosent av befolkningen fullvaksinert og 40,6 prosent har fått en vaksinedose. Det er ikke krav til innreisekarantene for reisende (uavhengig av vaksinasjonsstatus) fra "grønne" land og regioner.

Insidensen av SARS-CoV-2 i europeiske land er raskt fallende, og det forventes at de fleste europeiske land vil defineres som "grønne" og være unntatt karanteneplikten i nærmeste fremtid.

Gruppene som er omtalt i oppdragsteksten vil kunne overlappes med, og inkluderes i, gjeldende forskriftsfestede unntaksregler, som for eksempel § 6e om samfunnskritisk personell.

Det har skjedd en del lettelsers den senere tiden. Blant annet at fullvaksinerte og de som har gjennomgått covid-19 på visse vilkår er unntatt fra innreisekarantene etter § 4 fjerde ledd.

Innsatspersonell til/fra nordiske land:

Siden de aktuelle oppdragene er innsatsoppdrag som normalt haster, anbefaler Helsedirektoratet at det åpnes for at hurtigst før arbeid ikke er et krav da dette ofte av praktisk eller tidsmessig årsak ikke lar seg gjennomføre.

Da de aktuelle oppdragene også ofte er nødvendige for å opprettholde beredskap og sikre liv og helse, anbefaler Helsedirektoratet at helt unntak fra innreisekarantene vurderes.

Helsedirektoratet vurderer at å unnta innsatspersonell etter oppdrag i et annet nordisk land helt fra innreisekarantene er forsvarlig, og at tilsvarende gjelder for personell som skal bistå med slike oppdrag i Norge. Dette kan ut fra et smittevernlig hensyn også forsvares av at denne gruppen er liten i antall, og det antas at de har kortvarige opphold,. Det vil det trolig derfor være liten risiko ved å unnta de helt fra innreisekarantene.

Helsedirektoratet anbefaler PCR-test etter 3 døgn.

Helsedirektoratet støtter FHIs vurdering som også er gjengitt i tidligere oppdrag (bl.a. i oppdrag 438) om at personer som unntas karantene i arbeidstiden også kan unntas i fritiden. Begrunnelsen er bl.a. at det har vist seg vanskelig å forstå og etterleve skillet mellom karantene i fritid og arbeidstid, i tillegg til at negativ PCR-test 3 døgn etter ankomst uansett vil fange opp majoriteten av de smittede.

Test ved ankomst kan eventuelt opprettholdes for de som returnerer fra et annet nordisk land etter oppdrag, men er av liten betydning ved kortvarig opphold i utlandet, da man ikke kan påvise smitte samme dag som eksponering. Personer som ankommer for å bistå i oppdrag i Norge bør ikke hindres av test på grensen.

Konsekvenser for grensekontroll og teststasjoner ved grenseoverganger

Alle unntak fra kontroll og testing kan bidra til ytterligere kompleksitet i grensekontrollen. Det er derfor et mål i seg selv at man holder antallet unntak til et minimum. De nevnte gruppene utgjør derimot en svært liten andel av de som krysser grensen, som i tillegg mest sannsynlig alt ville gått under andre unntak allerede. Det vil være enklere for grensekontrollen å ha en spesifikk unntakshjemmel å knytte disse personene opp til. Gruppen med samfunnskritisk personell, er en av gruppene som opptar mest tid per person i grensekontrollen fordi det ikke er noen standardisert dokumentasjon for denne gruppen. Standardisering av dokumentasjon vil gjøre kontrollen enklere. Det begrensede antallet personer gjør at det ikke vil være fare for en vesentlig ekstra belastning i grensekontrollen ved å fastsette et

unntak for disse. En spesifikk unntakshjemmel kan faktisk være med på å lette grensekontrollen gjennom økt grad av standardisering.

Helsedirektoratets anbefaling

Helsedirektorater anbefaler unntak fra krav til innreisekarantene, attest på negativ test, test på grensen og innreiseregistrering for brann- og redningspersonell og ambulanspersonell (innsatspersonell) og personell fra Sivilforsvaret m.m. som bistår i innsats mot brann, ulykker og redningsoperasjoner o.l. på tvers av grensene i de nordiske landene (Sverige, Finland, Danmark og Island).

Helsedirektoratet anbefaler at det gis unntak både ved retur for norsk innsatspersonell som har bidratt med innsats i naboland og for innsatspersonell fra nordiske land som bidrar med tilsvarende innsats i Norge..

Helsedirektoratet anbefaler at fritak fra karantene forutsetter PCR-test tidligst døgnet etter ankomst for å fange opp eventuelle smittede.

Forslag til forskriftsendring del 1

§ 4a. Krav om gjennomført test for SARS-CoV-2 før ankomst til Norge

Plikten etter første ledd gjelder ikke for:

(...)

x. personer som er unntatt fra karanteneplikt etter § 6 x

§ 4d. Krav om testing ved grenseovergangssted i Norge

Første ledd gjelder ikke for:

(...)

x. Personer som er unntatt fra karanteneplikt etter § 6 x

§ 5b. Plikt til registrering ved innreise og innreiseregistreringssystem

Første ledd gjelder ikke for

(...)

h. personer som nevnt i § 6g første ledd første punktum, § 6d tredje ledd, § 6k tredje ledd eller § 6x

§ 6x. Unntak fra innreisekarantene for brann-, rednings- og ambulanspersonell mv.

Brann-, rednings- og ambulanspersonell og tjenestepliktige i Sivilforsvaret som ankommer Norge fra andre nordiske land for å bistå ved brann eller andre ulykker, og personell som transporter nødvendig materiell for disse oppdragene, har unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden og fritiden fra de ankommer Norge. De som bruker unntaket skal teste seg for SARS-CoV-2 med PCR-test tidligst tre døgn etter ankomsten.

Første ledd gjelder tilsvarende for nevnte grupper som returnerer til Norge fra slikt arbeid i et annet nordisk land.

§ 6. Fellesregler for personer unntatt karanteneplikt

Personer som er unntatt fra karanteneplikt i medhold av § 6a til § 6j og § 6x, skal så langt som mulig, unngå nærkontakt med andre som de ikke bor sammen med.

Unntaket fra karanteneplikt opphører dersom personen utvikler akutt luftveisinfeksjon med feber, hoste eller tung pust eller vurderes av lege som mistenkt smittet av SARS-CoV-2

Oppdragets del 2)

Bakgrunn

Politidirektoratet (POD) har anmodet om unntak fra karantenekrav for polititjenestepersonell som returnerer fra tjenesteoppdrag i utlandet, f.eks. etter gjennomført tvangsretur/overføring av utlendinger. I oppdragsteksten har Helse- og omsorgsdepartementet lagt til grunn at det er tale om unntak fra karantenehotell. Det er derfor kun unntak fra karantenehotell som vurderes i oppdraget her. Det legges til grunn at personellet må ha egen bolig eller egnet oppholdssted.

Polititjenestemenn som returnerer fra tjenesteoppdrag i utlandet

POD anslår at omtrent 100 tjenestepersoner er i kategorien som returnerer fra utenlandsoppdrag frem til 1. september i år. Dette gjelder oppdrag både innenfor og utenfor EU/EØS. Tallene er usikre, og problemstillingen antas å bli mindre etter hvert som det lettes på karantenekrav for reiser innad i EU/EØS og at flere polititjenestepersonell vil være beskyttet eller fullvaksinert mot covid-19 også vil stige i perioden.

Polititjenestepersonell på oppdrag utenfor EU/EØS:

Politioppdrag utenfor EU/EØS kan dreie seg om personell som returnerer fra internasjonale politioperasjoner. I antall kan det dreie seg om cirka 5 per. måned. Norsk politi deltar i dag i operasjoner i landene Mali, Sør-Sudan og Colombia. Dette personell som skal være vaksinert. Når det gjelder utleveringsoppdrag til Norge dreier dette seg om et få antall oppdrag.

Politiet bistår også i retunering etter tvangsutsendelser og det dreier seg om cirka 35 tjenestepersoner som returnerer i perioden.

Polititjenestemenn på oppdrag innenfor EU/EØS:

Retur fra tjenesteoppdrag for Frontex osv: ca 5 pr. måned.

Utleveringsoppdrag til Norge: svært få (ikke nærmere tallfestet).

Retur etter tvangsretur: ca. 40 tjenestepersoner returnerer i perioden

Gjeldende rett

Innreisekarantene

Polititjenestepersonell som har vært på tjenesteoppdrag i utlandet har krav om innreisekarantene i 10 døgn jf. § 4 første ledd bokstav a. Innreisekarantenen forkortes ved test etter døgn 7 jf. § 4c.

Personer som er fullvaksinert eller har gjennomgått covid-19 og som kan dokumentere dette ved norsk, dansk eller svensk koronasertifikat eller med EUs digitale koronasertifikat, har helt fritak fra innreisekarantene. Dette følger av § 4 fjerde ledd jf. vedlegg D.

Det er ingen relevante unntak fra karanteneplikt for denne gruppen. Unntaket i § 6b åttende ledd gjelder kun for politi og tolltjenestepersonell som ankommer fra Sverige og Finland som henholdsvis skal benytte norsk territorium for transitt eller gjøre tjeneste/reise innenfor gjeldende tollsamarbeidsavtaler. Vi kan derfor ikke se at gruppen det nå skal vurderes unntak for, overlapper med denne.

Personer som er strengt nødvendige for å opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov, herunder personer som gjennomfører vare- og passasjertransport kan få unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden ved negativ PCR-test tidligst døgnet 3 etter ankomst, jf. § 6e. Unntaket kan kun benyttes i tilfeller hvor det er strengt nødvendig for å sikre forsvarlig drift av virksomheten og det ikke er mulighet til å bruke andre unntak i § 6a til § 6i og § 6k før personen går i arbeid.

Når oppdraget foregår i utlandet, vil ikke § 6e være aktuell. For polititjenestemenn som returnerer etter oppdrag i utlandet, vil unntaket først komme til anvendelse dersom de hjemme igjen må i arbeid igjen og hvor dette arbeidet etter en konkret vurdering oppfyller vilkårene i § 6e.

Karantenehotell

Det følger av § 5 at det gjelder et krav om karantenehotell første ankomststed i riket frem til negativt resultat på PCR-test tatt tidligst døgnet 3 etter innreise. Resten av karantenen kan gjennomføres i egen bolig eller på annet egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matsservering.

Personer som kan dokumentere ved koronasertifikat at de er beskyttet, har unntak fra krav til opphold på karantenehotell jf. annet ledd bokstav g. De må ha egen bolig eller annet egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matsservering. Personer som er fullvaksinert eller har gjennomgått covid-19 har ikke innreisekarantene jf. § 4 fjerde ledd og trenger derfor ikke et karantenested etter § 5.

Krav om karantenehotell gjelder heller ikke for de som etter annet ledd bokstav a ikke har oppholdt seg i områder oppført i vedlegg B de siste 10 døgnene før innreise til Norge og som har egen bolig eller annet egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matsservering. For tiden er vedlegg B-land alle land utenom EØS-land og Sveits.

Polititjenestepersonell som returnerer etter oppdrag i EØS-land og Sveits vil kunne gjennomføre karantenen hjemme i egen bolig etter dagens bestemmelser. Dersom dette ikke lar seg gjøre, kan karantenen gjennomføres på annet egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matsservering.

Arbeidsgiver kan også søke om gjennomføring av karantenen på egnet oppholdssted gjennom søknadsordningen ved Arbeidstilsynet jf. § 5 annet ledd bokstav b. Denne ordningen er utvidet slik at det også kan søkes om gjennomføring av karantene hjemme i egen bolig eller annet egnet oppholdssted jf. § 8b fjerde ledd. Det kan imidlertid ikke oppholde seg andre personer der, slik at karantene hjemme med familie ikke kan gjennomføres.

Dersom polititjenestepersonellet har oppholdt seg utenfor EØS og Sveits, gjelder også unntakene for beskyttede jf. annet ledd bokstav g og godkjent søknad fra Arbeidstilsynet jf. bokstav b.

Ellers vil personene måtte gjennomføre karantene på karantenehotell første ankomststed i riket, frem til negativt resultat på PCR-test tatt tidligst tre døgn etter innreise. Resten av karantenetiden kan gjennomføres i egen bolig eller på annet egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matsservering.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

FHIs besvarelse er lagt ved som eget vedlegg i sin helhet.

- Så lenge polititjenestemenn som ankommer Norge har et egnet karantenested, bør de kunne unntas kravet om karantenehotell.

Helsedirektoratets vurdering

Vaksinedekningen i Norge, og internasjonalt, er økende samtidig som implementeringen av internasjonale koronasertifikat inkluderer stadig flere reisende.

Per 24. juni er 27,9 prosent av befolkningen fullvaksinert og 40,6 prosent har fått en vaksinedose. Det er ikke krav til innreisekarantene for reisende (uavhengig av vaksinasjonsstatus) fra "grønne" land og regioner.

Insidensen av SARS-CoV-2 i europeiske land er raskt fallende, og det forventes at de fleste europeiske land vil defineres som "grønne" og være unntatt karanteneplikten i nærmeste fremtid.

Polititjenestemenn på tjenestereise:

Plikt til å være på karantenehotell gjelder ikke for personer som kan dokumentere at de er beskyttet mot SARS-CoV-2. I dag er alle personer som er fullvaksinert mot SARS-CoV-2, har fått 1. vaksinedose, med varighet fra 3 til 15 uker etter vaksinasjonen, eller ved godkjent laboratoriemetode har testet positivt for SARS-CoV-2, med varighet fra avisolering til 6 måneder etter prøvedato beskyttet mot SARS-CoV-2. Innreisende fra EØS-land og Sveits med akseptabel smittesituasjon er også unntatt fra plikten til å være på karantenehotell.

Polititjenestemenn som returnerer fra tjenesteoppdrag i utlandet og ikke faller inn under disse kategoriene, er slik Helsedirektoratet vurderer det, et lite antall personer.

Karantenehotellordningen ble innført for å sikre etterlevelse av karanteneplikten. En risiko med gjennomføring av hjemmekarantene eller annet egnet oppholdssted, kan medføre økt risiko for at husstandsmedlemmer som ikke har restriksjoner eksponeres og kan føre smitte ut i samfunnet. Med økende vaksinasjonsdekning og god smittevern faglig informasjon til den karantenepliktige, vil denne risikoen minske.

Det lave antallet personer det her er snakk om vil det ut fra smittevern faglig hensyn være forsvarlig at denne gruppen unntas karantenehotell. Forutsetningen er at personen har tilgang til annet egnet karantenested, at karantenebestemmelsene ellers etterleves og testkrav ved ankomst og i karantenetiden opprettholdes.

Helsedirektoratets anbefaling

Helsedirektoratet anbefaler at polititjenestepersonell på tjenesteoppdrag til utlandet unntas plikten til å være på karantenehotell. Forutsetningen er at personen har tilgang til annet egnet karantenested, at karantenebestemmelsene ellers etterleves og testkrav ved ankomst og i karantenetiden opprettholdes.

Forslag til forskriftsendring

§ 5. Krav til de som skal være i innreisekarantene

Første ledd gjelder ikke for personer som

(...)

i. er polititjenestepersonell som returnerer fra tjenesteoppdrag i utlandet og kan gjennomføre karantenen i egen bolig eller annet egnet oppholdssted hvor det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom, eget bad og eget kjøkken eller matservering

Oppdrag 496 - Spørsmål om unntak fra krav til karantene og testing for nordisk innsatspersonell og personell fra Sivilforsvaret m.m. som bistår på tvers av landegrenser og unntak fra karantenebestemmelsene for polititjenestepersonell som returnerer fra tjeneste i utlandet

Oppdragstekst:

Helsedirektoratet (Hdir), i samarbeid med Folkehelseinstituttet, bes om å gjøre en helhetlig smittevernaglig vurdering av:

- 1) Anmodningen fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Hdir om unntak fra krav til karantene og testing for brann- og redningspersonell og ambulanspersonell (innsatspersonell) og personell fra Sivilforsvaret m.m. som bistår i innsats mot brann, ulykker og redningsoperasjoner o.l. på tvers av grensene i de nordiske landene (Sverige, Finland, Danmark og Island), jf. vedlagte brev av 7. juni 2021 fra DSB til Justis- og beredskapsdepartementet. Ved behov kan etatene avklare nærmere omfang mv. med DSB.
- 2) En anmodning fra Politidirektoratet (POD) om unntak fra karantenekrav for polititjenestepersonell som returnerer fra tjenesteoppdrag i utlandet, f.eks. etter gjennomført tvangsretur/overføring av utlendinger. Slik vi ser det er det her i første omgang snakk om unntak fra krav om karantenehotell og vi legger til grunn at personellet må ha annet egnet oppholdssted. POD anslår at omtrent 100 tjenestepersoner er i kategorien som returnerer fra utenlandsoppdrag frem til 1. september i år. Dette gjelder oppdrag både innenfor og utenfor EU/EØS. Tallene er usikre, og problemstillingen antas å bli mindre etter hvert som det lettes på karantenekrav for reiser innad i EU/EØS og at flere polititjenestepersonell vil være beskyttet eller fullvaksinert mot covid-19 også vil stige i perioden. Ved behov kan etatene avklare nærmere detaljer med POD.
 - a) Anslag for oppdrag utenfor EU/EØS:
 - i. Retur fra internasjonale politioperasjoner: ca. 5 pr. måned. Norsk politi deltar i dag i operasjoner i Mali, Sør-Sudan og Colombia. Dette personellet skal være vaksinert.
 - ii. Utleveringsoppdrag til Norge: svært få (ikke nærmere tallfestet).
 - iii. Retur etter tvangsretur: ca. 35 tjenestepersoner returnerer i perioden.
 - b) Anslag for oppdrag innenfor EU/EØS (mindre relevant med lettelser i karantenebestemmelsene):
 - i. Retur fra tjenesteoppdrag for Frontex osv: ca 5 pr. måned.
 - ii. Utleveringsoppdrag til Norge: svært få (ikke nærmere tallfestet).
 - iii. Retur etter tvangsretur: ca. 40 tjenestepersoner returnerer i perioden

Det bes om at det utarbeides konkrete forslag til nødvendige endringer i covid-19-forskriften.

Frist for besvarelse er fredag 25. juni 2021

Kontaktpersoner i HOD er Kjetil Jonsbu (kj@hod.dep.no / 99643524) og i JD Anniken Wulff Jørgensen (anniken.jorgensen@jd.dep.no / 99778715)

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering

- Dersom enkeltgrupper skal unntas innreisekarantene, bør unntaket gis på samme måte som for andre grupper, dvs. Innreisekarantene kan avsluttes etter negativ PCR-test tatt tidligst 3 døgn etter ankomst, både i arbeidstiden og i fritiden.
- Dersom 3 døgn i innreisekarantene gjør at man ikke kan opprettholde beredskap og sikre liv og helse, kan man åpne for unntak. Da kan daglig testing med hurtigtest til negativ PCR-test 3 døgn etter ankomst vurderes.
- Det er volumet av reisende som fritas fra gjeldende regelverk som øker risikoen for importsmitte og videre spredning i samfunnet, ikke årsaken til reiseaktiviteten. Å prioritere å unnta utvalgte grupper arbeidstakere, helt eller delvis fra innreisekarantene, er en politisk beslutning.
- Så lenge polititjenestemenn som ankommer Norge har et egnet karantenested, bør de kunne unntas kravet om karantenehotell.

Vurdering

Innreisekarantene og test ved ankomst er effektive tiltak for å redusere spredning av importsmitte.

Dersom man skal unnta enkeltgrupper fra innreisekarantene, anbefaler FHI at man gir unntak etter negativ PCR-test 3 døgn etter ankomst, slik det allerede er for en rekke grupper som har unntak fra kravet om innreisekarantene (covid-19 forskriftens §§6d-f). Innreisekarantene kan avsluttes etter negativ test 3 døgn etter ankomst, både i arbeidstiden og i fritiden.

For personer som har gjennomgått covid-19 siste seks måneder, fullvaksinert i Norge, eller har fått etterregistrert EMA-godkjente vaksiner tatt i utlandet, er det verken karanteneplikt eller testplikt ved innreise. Beskyttede (3-15 uker etter første dose) har pålegg om forkortet karantene (3 døgn), gitt negativ PCR, samt test ved ankomst. Vaksinedekningen i Norge, og internasjonalt, er økende samtidig som implementeringen av internasjonale koronasertifikat inkluderer stadig flere reisende. Per 24.juni er 27,9 % av befolkningen fullvaksinert og 40,6 % har fått en vaksinedose. Det er ikke krav til innreisekarantene for reisende (uavhengig av vaksinasjonsstatus) fra 'grønne' land og regioner. Insidensen i europeiske land er raskt fallende, og det forventes at de fleste europeiske land vil defineres som "grønne" og være unntatt karanteneplikten i nærmeste fremtid. Gruppene som er omtalt i oppdragstekstens vil i stor grad overlape med, og inkluderes i, gjeldende forskriftsfestede unntaksregler, som for eksempel §6e om samfunnskritisk personell.

Det er volumet av reisende som fritas fra gjeldende regelverk som øker risikoen for importsmitte og videre spredning i samfunnet, ikke årsaken til reiseaktiviteten. Å prioritere å unnta utvalgte grupper arbeidstakere, helt eller delvis fra innreisekarantene, er en politisk beslutning.

Del 1)

Innsatspersonell som ankommer Norge fra nordiske land i situasjoner som beskrevet i oppdragstekst og vedlegget fra DSB kan allerede unntas etter § 6e. Paragrafen åpner for at man kan arbeide uten å vente på negativ PCR-test døgnet 3, forutsatt negativ hurtigtest tatt samme dag som arbeid utføres. I forbindelse med hasteoppdrag anbefaler FHI at det åpnes for at test før arbeid ikke er et krav, dersom det ikke er tid/mulig å ta test ved grensepassering. Personer som unntas etter § 6e kan unntas test før ankomst, jf. § 4a og de kan unntas test ved grensen, jf. § 4d. Fritidskarantene gjelder. For personell fra utlandet som er i Norge en kort periode for å arbeide, er trolig dette en akseptabel bestemmelse. FHI har i tidligere oppdrag (bl.a. i oppdrag 438) vurdert at personer som unntas karantene også kan unntas i fritiden. Begrunnelsen er bl.a. at det har vist seg vanskelig å forstå og etterleve skillet mellom karantene i fritid og arbeidstid, i tillegg til at negativ PCR-test 3 døgnet etter ankomst uansett vil fange opp majoriteten av de smittede.

Innsatspersonell og personell fra Sivilforsvaret som returnerer til Norge etter endt oppdrag i andre nordiske land, kan, dersom de er kritiske for virksomheten sin i Norge, unntas karantene i arbeidstiden etter § 6e, men ikke som følge av oppdraget i utlandet. Dersom det er nødvendig for å opprettholde beredskap og sikre liv og helse, anbefaler FHI at unntak fra innreisekarantene vurderes for gruppen. Primært anbefaler FHI karantene fram til negativ test etter 3 døgnet, som for andre grupper som unntas innreisekarantene.

Det er mulig at et slikt unntak ikke er nok til å sikre bemanning av disse tjenestene. En annen mulighet er da å benytte samme testregime for unntak som for idrettsutøvere i §6f tredje ledd, som er unntatt karantene i arbeidstiden etter negativ hurtigtest med påfølgende daglig testing med antigen hurtigtest fra fremre nese (selvtesting) til innreisekarantenen avsluttes etter negativ PCR-test tatt tidligst 3 døgnet etter ankomst. Dersom dette innføres for denne gruppen, bør man vurdere om det kan være tilsvarende mulighet for andre grupper som har unntak fra innreisekarantene etter negativ test 3 døgnet etter ankomst (jf. Covid-19 forskriften §§6d-f).

Og hvis ikke et daglig testregime heller er egnet, er det mulig å unnta gruppen helt fra innreisekarantene. Siden denne gruppen er såpass liten, og det antas at de har kortvarige opphold i utlandet, vil det trolig være liten risiko ved å unnta de helt fra innreisekarantene. Samtidig er dette et politisk valg om man ønsker å unnta akkurat denne gruppen fra kravet om innreisekarantene etter oppdrag i et annet nordisk land.

Test ved ankomst kan opprettholdes, men er av liten betydning ved kortvarig opphold i utlandet, da man ikke kan påvise smitte samme dag som eksponering. Personer som har oppholdt seg under 24 timer i utlandet bør unntas test ved ankomst til Norge. Og man kunne også vurdert å ha et eget unntak fra innreisekarantene for innsatspersonell som har oppholdt seg under 24 t i utlandet, tilsvarende covid-19 forskriftens §6a bokstav a.

Del 2)

Per i dag er alle beskyttede unntatt opphold på karantenehotell. Det samme gjelder innreisende fra EØS-land med akseptabel smittesituasjon. Polititjenestepersonell som returnerer fra oppdrag i

utlandet og ikke faller inn under disse kategoriene, er ifølge oppdragsteksten svært få personer. Etter hvert som flere vaksineres, vil antallet minske ytterligere. Karantenehotellordningen ble primært innført for å sikre etterlevelse av karanteneplikten. Gjennomføring av karantene i eget hjem eller annet egnet oppholdssted, kan medføre økt risiko for at husstandsmedlemmer som ikke har restriksjoner eksponeres og kan føre smitte ut i samfunnet. Med økende vaksinasjonsdekning, vil denne risikoen minske. Det lave antallet personer det her er snakk om, gjør at det er smittevern­faglig forsvarlig at denne gruppen unntas karantenehotell, så sant de har egnet karantenest­ed, karantenebestemmelsene ellers etterleves og testkrav ved ankomst og i karantenetiden opprettholdes.

Vurdering av sosiale konsekvenser

Pga. kort frist har FHI ikke hatt mulighet til å vurdere dette.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.